

OM BOMÆRKET PÅ FØRSTE SIDE

Trofaste læsere af årbogen har sikkert bemærket, at det gamle „bomærke“ på titelbladet er væk. Det er blevet erstattet af det gamle Holbæk amts våben, om er sammensat af alle syv herreders våben og var i brug fra 1938 til omkring 1968.

Amtsvåbnet er som så meget andet et kompromis for at få alle herreders våben med. Vi gengiver dem derfor på en tegning og ved en kort beskrivelse fra „Danske Herreders Segl indtil 1660“ ved P. B. Grandjean:

Ars Herred: En dobbeltørn. 1584.

Løve Herred: En opspringende løve. Skjold. 1584.

Merløse Herred: To, nederst forbundne kirketårne, i hvert et stort, rundbuet vindue. 1584. – Signetet er afleveret til Nationalmuseet i 1828 af en studerende, fundet ved opbrydning af en trærod i Frederiksborg Slotshave.

Ods Herred: En af koncentrisk stillede bølger omgivet, gennembrudt, femøddet stjerne. 1610.

Samsø Herred: To opadvendte årer, krydslagte. 1584.

Skipplinge Herred: Et venstrevendt, på bølger stående, tremastet skib med beslæede segl. 1584.

Tuse Herred: Tre skrubbtudser. 1584.

Årstallene 1584 og 1610 angiver, hvornår seglene første gang er blevet brugt. Det var ved hyldingen af Frederik den II's ældste søn (Christian den IV) og dennes ældste søn, „den udvalgte Prinds“, Christian.

Amtets våben var ophængt som et skjold i mødesalen i Holbæk. Figurerne i guld på sort bund. Løvens tunge og dobbeltørnens hoveder og fødder var røde.

Da våbnet ikke har været anvendt på amtets tryksager, har det været lidt af en opgave at finde det frem. Gennem amtsborgmesterens kontor og indenrigsministeriet lykkedes det at finde våbnet i Direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, hvor det er indregistreret i marts 1938.*)

Holbæk amt eksisterer ikke mere, men både amtet og det gamle våben lever nu videre i årbogen. Og medens det gamle bomærke bestod af en tegning af Tveje-Merløse kirke samt Holbæk, Kalundborg og Nykøbings byvåben, indeholder amtsvåbnet alle de syv herreders våben. Det er med til at understrege, at hele det gamle amt er dækket af Årbogen.

William Panduro.

*) Våbnet blev i 1962 skiftet ud med et våben, der viser en kongekrone, omgivet af 3 vikingeskibe til minde om det første kongevalg på Iseøe.

Medlemstallet:

Pr. 1/1 1972: 399

Pr. 1/12 1972: 519